

Sylabus na rok akademicki: 2021/2022													
Cykl kształcenia: 2020-2025													
Opis przedmiotu kształcenia													
Nazwa przedmiotu	Anatomia palpacyjna i funkcjonalna Palpatory and functional anatomy						Grupa szczegółowych efektów uczenia się						
							Grupa zajęć (kod grupy) A	Nazwa grupy BIOMEDYCZNE PODSTAWY FIZJOTERAPII					
Wydział	WNoZ												
Kierunek studiów	fizjoterapia												
Poziom studiów	☒ jednolite magisterskie ☐ I stopnia ☐ II stopnia ☐ III stopnia ☐ podyplomowe												
Forma studiów	☒ stacjonarne ☐ niestacjonarne												
Rok studiów	II					Semestr studiów:	☒ zimowy ☐ letni						
						III							
Typ przedmiotu	☒ obowiązkowy ☐ ograniczonego wyboru ☐ wolnego wyboru/ fakultatywny												
Język wykładowy	☒ polski ☐ angielski												
Liczba godzin													
Forma kształcenia													
	Wykłady (WY)	Seminaria (SE)	Ćwiczenia audytorne (CA)	Ćwiczenia kierunkowe - niekliniczne (CN)	Ćwiczenia kliniczne (CK)	Ćwiczenia laboratoryjne (CL)	Ćwiczenia w warunkach symulowanych (CS)	Zajęcia praktyczne przy pacjencie (PP)	Lektoraty (LE)	Zajęcia wychowania fizycznego (WF)	Praktyki zawodowe (PZ)	Samokształcenie kierowane (SK)	E-learning (EL)
Semestr zimowy:													
Zakład Rehabilitacji w Dysfunkcjach Narządu Ruchu (Nazwa jednostki realizującej przedmiot)													
Kształcenie bezpośrednie ¹				40								35	
Kształcenie zdalne ²													
Semestr letni:													

¹ Kształcenie prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia

² Kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

..... (Nazwa jednostki realizującej przedmiot)														
Kształcenie bezpośrednie														
Kształcenie zdalne														
Razem w roku:														
Zakład Rehabilitacji w Dysfunkcjach Narządu Ruchu (Nazwa jednostki realizującej przedmiot)														
Kształcenie bezpośrednie				40									35	
Kształcenie zdalne														
Cele kształcenia:														
C1. Praktyczne opanowanie metodyki badania palpacyjnego poszczególnych okolic i wybranych narządów oraz połączeń ludzkiego ciała.														
C2. Nauczenie lokalizowania na ludzkim obszarze działania palpacyjnego.														
C2. Nauczenie manualnej oceny stanu wybranych tkanek i narządów organizmu.														
C3. Nabycie umiejętności palpacyjnej oceny biomechaniki połączeń ludzkiego ciała.														
C4. Opanowanie wiedzy z zakresu funkcjonowania układu ruchu.														
Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć:														
Numer szczegółowego efektu uczenia się	Student, który zaliczy przedmiot wie/umie/potrafi										Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych * wpisz symbol		
A.W03	zna i rozumie mianownictwo anatomiczne niezbędne do opisu stanu zdrowia;										Obserwacja i korekta w trakcie badania palpacyjnego prowadzona w karcie obserwacji	CN		
A.W10	zna i rozumie metody oceny czynności poszczególnych narządów i układów oraz możliwości ich wykorzystania do oceny stanu funkcjonalnego pacjenta w różnych obszarach klinicznych;										Obserwacja i korekta w trakcie badania palpacyjnego prowadzona w karcie obserwacji	CN		
A.U02	potrafi palpacyjnie lokalizować wybrane elementy budowy anatomicznej i ich powiązania ze strukturami sąsiednimi, w tym kostne elementy będące miejscami przyczepów mięśni i więzadeł oraz punkty pomiarów antropometrycznych, mięśnie powierzchowne oraz ścięgna i wybrane wiązki naczyniowo-nerwowe;										Obserwacja i korekta w trakcie badania palpacyjnego prowadzona w karcie obserwacji	CN		
A.U09	potrafi oceniać stan układu ruchu człowieka w warunkach statyki i dynamiki (badanie ogólne, odcinkowe, miejscowe) w celu wykrycia zaburzeń jego struktury i funkcji;										Obserwacja i korekta w trakcie badania palpacyjnego prowadzona w karcie obserwacji	CN		
A.U14	potrafi przeprowadzić wywiad i analizować zebrane informacje w zakresie potrzebnym dla prowadzenia										Obserwacja i korekta w trakcie badania palpacyjnego	CN		

	fizjoterapii;	prowadzona w karcie obserwacji	
* WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytoryjne; CN - ćwiczenia kierunkowe-niekliniczne; CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; PP - zajęcia praktyczne przy pacjencie; LE - lektoraty, WF - zajęcia wychowania fizycznego; PZ - praktyki zawodowe; SK - samokształcenie kierowane, EL - E-learning.			
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):			
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)		Obciążenie studenta	
1. Godziny w kontakcie bezpośrednim:		40	
2. Godziny w kształceniu zdalnym:		0	
3. Godziny indywidualnej pracy własnej studenta:			
4. Godziny samokształcenia kierowanego:		35	
Sumaryczny nakład pracy studenta:		75	
Punkty ECTS za przedmiot:		3,0	
Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty uczenia się)			
Wykłady nie dotyczy			
Seminaria nie dotyczy			
Ćwiczenia			
<ul style="list-style-type: none"> Charakterystyka palpacji, rodzaje palpacji. Technika badania palpacyjnego. 			
Kończyna górna			
<u>Kości i połączenia</u>			
<ul style="list-style-type: none"> Obojczyk i łopatka, staw mostkowo-obojczykowy i barkowo-obojczykowy. K. ramieniowa, k. łokciowa, k. promieniowa, szkielet ręki. Połączenia w obrębie kończyny górnej wolnej: analiza palpacyjna i funkcjonalna ruchomości połączeń. 			
<u>Mięśnie</u>			
<ul style="list-style-type: none"> Mięśnie obręczy kończyny górnej. Mięśnie ramienia, przedramienia, ręki (ogólna ocena). Analiza palpacyjna i funkcjonalna działania mięśni kończyny górnej. Ocena jakości i stanu tkanek kończyny górnej. 			
<u>Naczynia krwionośne i długie nerwy splotu ramiennego</u>			
<ul style="list-style-type: none"> Przebieg i lokalizacja głównych naczyń tętniczych kończyny górnej. Lokalizacja głównych naczyń żylnych skórnych (ż. odpromieniowa i odłokciowa). Opis wybranych przejść naczyń i nerwów: przedział przyśrodkowy m. dwugłowego ramienia, dół łokciowy, bruzda nerwu łokciowego, kanał nadgarstka. 			
Kończyna dolna			
<u>Kości i połączenia</u>			
<ul style="list-style-type: none"> Kość miedniczna. Spojenie łonowe, więzadło pachwinowe i szczelina stawu krzyżowo-biodrowego. Trójkąt krzyżowy. K. udowa, rzepka, k. strzałkowa, k. piszczelowa, szkielet stopy. Połączenia w obrębie kończyny dolnej wolnej: analiza palpacyjna i funkcjonalna ruchomości połączeń. 			
<u>Mięśnie</u>			
<ul style="list-style-type: none"> Mięśnie obręczy, mięśnie uda, mięśnie podudzia, mięśnie stopy (ogólna ocena mięśni). Analiza palpacyjna i funkcjonalna mięśni kończyny dolnej. Ocena jakości i stanu tkanek kończyny dolnej. 			
<u>Naczynia krwionośne i długie nerwy splotu lędźwiowego i krzyżowego</u>			
<ul style="list-style-type: none"> Przebieg i lokalizacja głównych naczyń tętniczych kończyny dolnej. Lokalizacja głównych naczyń żylnych skórnych (ż. odpiszczelowa i odstrzałkowa). Opis wybranych przejść naczyń i nerwów: trójkąt lędźwiowy, kanał przywodzicieli, dół podkolanowy. 			

Głowa i szyja

Kości i połączenia

- Czaszka: wyrostki sutkowate i rylcowate kości skroniowej. łuk jarzmowy, wejście do oczodołu, otwory przedniej ściany czaszki, łuki brwiowe, szwy sklepienia czaszki. Głowa, kat żuchwy, guzowatość bródkowa.
- Połączenia w obrębie czaszki: szwy, staw skroniowo-żuchwowy. Analiza palpacyjna i funkcjonalna ruchomości połączeń
- Szyja: wyrostki kolczyste i poprzeczne kręgów szyjnych, kość gnykowa.

Mięśnie

- Mm. wyrazowe i mięśnie żwaczowe.
- Mięśnie szyi. Trójkąty szyi.
- Ocena palpacyjna i funkcjonalna mięśni głowy i szyi. Ocena jakości i stanu tkanek głowy i szyi.

Naczynia krwionośne i nerwy

- Przebieg i lokalizacja głównych naczyń tętnicznych i żylnych. Kąt żylny.
- Wyjścia gałęzi nerwu trójdzielnego, n. twarzowy. Gałęzie czuciowe spłotu szyjnego (punkt Erba), spłot ramienny.

Inne struktury

- Ślinianka przyuszna i podżuchwowa
- Chrząstka tarczowata i pierścieniowata krtani, gruczoł tarczowy.

Tułów

Kości i połączenia

- Wyrostki kolczyste kręgów piersiowych i lędźwiowych, mostek, żebra. Klatka piersiowa.
- Połączenia w obrębie klatki piersiowej. Analiza palpacyjna i funkcjonalna ruchomości połączeń w obrębie klatki piersiowej.

Mięśnie

- Mięśnie klatki piersiowej, brzucha i grzbietu. Kresa biała.
- Ocena palpacyjna i funkcjonalna mięśni klatki piersiowej i kręgosłupa. Ocena jakości i stanu tkanek tułowia.

Inne struktury jamy klatki piersiowej i brzucha.

Granice płuc, opłucnej, serca, wątroby, śledziony, nerek.

Samokształcenie

Na każde ćwiczenia student zobowiązany jest przygotować rysunki z tej części ciała, która będzie praktycznie realizowana na zajęciach.

Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje)

1. Tixa S. „Atlas anatomii palpacyjnej” Wyd. PZWL, Warszawa 2003, 2008, 2017
2. Drake R.L., Vogl A.W., Mitchell A.W.M. „Anatomia Gray”. Podręcznik dla studentów t.1
3. Field D., Hutchinson J.O. „Anatomia Fielda. Badanie palpacyjne i punkty odniesienia”. Wyd. Elsevier, Wrocław, 2013
4. Domaradzki J., Zaleski A. Anatomia praktyczna układu ruchu. Wyd. Edra, Wrocław, 2021

Literatura uzupełniająca i inne pomoce:

1. Muscolino JE. „Badanie palpacyjne układów mięśniowego i kostnego”. Elsevier Urban&Partner, Wrocław 2011,2016
2. Jorritsma W. „Anatomia na żywym człowieku - wstęp do terapii manualnej”. Wyd. Urban&Partner, Wrocław 2004

Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do przedmiotu) zaliczony przedmiot anatomia na I roku studiów.

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu:

zaliczenie przedmiotu (egzamin) uzyska student, który wykaże się prawidłową techniką badania palpacyjnego oraz znajomością topografii ludzkiego ciała z zakresu omawianego materiału. Ocenę student uzyskuje na podstawie karty obserwacji. Egzamin składa się z dwóch zadań praktycznych oraz jednego pytania teoretycznego

dotyczącego omawianych zagadnień z anatomii funkcjonalnej.

Do egzaminu przystępuje student, który otrzyma zaliczenie przedmiotu (obecności i wykonane rysunki w ramach samokształcenia).

Ocena:	Kryteria zaliczenia przedmiotu na ocenę³
Bardzo dobra (5,0)	
Ponad dobra (4,5)	
Dobra (4,0)	
Dość dobra (3,5)	
Dostateczna (3,0)	
	Kryteria zaliczenia przedmiotu na zaliczenie (bez oceny)
zaliczenie	Pełna obecność, zaliczone zlecane do wykonania zadania

Ocena:	Kryteria oceny z egzaminu³
Bardzo dobra (5,0)	Samodzielnie i w pełni wykonane wszystkie zadania i udzielone odpowiedzi
Ponad dobra (4,5)	W pełni wykonane zadania i udzielone odpowiedzi przy pomocy prowadzącego
Dobra (4,0)	Zadania wykonane dobrze przy niewielkiej pomocy prowadzącego
Dość dobra (3,5)	Podstawowa znajomość omawianych zagadnień bez pomocy prowadzącego
Dostateczna (3,0)	Podstawowa znajomość omawianych zagadnień z pomocą prowadzącego

Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot:	Zakład Rehabilitacji w Dysfunkcjach Narządu Ruchu
Adres jednostki:	ul. Grunwaldzka 2, 50-355 Wrocław
Numer telefonu:	71 78 40 183, 71 78 184
E-mail:	

Osoba odpowiedzialna za przedmiot:	Dr Andrzej Zaleski			
Numer telefonu:	602 33 90 93			
E-mail:	a.zaleski@wsf.wroc.pl			
Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia:				
Imię i nazwisko:	Stopień / tytuł naukowy lub zawodowy:	Dyscyplina naukowa:	Wykonywany zawód:	Forma prowadzenia zajęć:
Andrzej Zaleski	dr n. kf.		fizjoterapeuta, nauczyciel akademicki	ćwiczenia

Data opracowania sylabusu

Imię i nazwisko autora (autorów) sylabusu:

³ Weryfikacja musi obejmować wszystkie efekty uczenia się, realizowane podczas wszystkich form kształcenia w ramach danego przedmiotu.

.....

Andrzej Zaleski

**Podpis Kierownika/ów jednostki/ek
Prowadzącej/yh zajęcia**

.....

Podpis Dziekana wydziału zlecającego przedmiot:

.....

³ Weryfikacja musi obejmować wszystkie efekty uczenia się, realizowane podczas wszystkich form kształcenia w ramach danego przedmiotu.